

สรุป ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ในปัจจุบันจำนวนประชากรของประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น แต่ปลาซึ่งเป็นอาหารจากแหล่งน้ำตามธรรมชาติกลับมีปริมาณลดลงเรื่อย ๆ และไม่เพียงพอกับความต้องการของประชากรที่เพิ่มขึ้น จึงได้มีการ เพาะ เลี้ยงปลาน้ำจืดขึ้น เพื่อสนองความต้องการของประชากรที่เพิ่มขึ้น เดิมการ เพาะ เลี้ยงปลาสดในนา เป็นอาชีพที่ให้ผลผลิตสูงที่สุดของประเทศไทย แต่ปัจจุบันการ เพาะ เลี้ยงปลาสดในนามีแนวโน้มการผลิตลดลง กรมประมงจึงได้ทำการค้นคว้าปรับปรุงวิธีการ เพาะ เลี้ยงปลาสดแบบสมัยใหม่ขึ้น เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการ เพาะ เลี้ยงปลาสด

ดังนั้น เพื่อต้องการทราบว่า การ เพาะ เลี้ยงปลาสดแบบสมัยใหม่ได้เพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการ เพาะ เลี้ยงปลาสดลงจริงหรือไม่ จึงได้ทำการศึกษา เปรียบเทียบต้นทุนการ เพาะ เลี้ยงปลาสดในนาแบบดั้งเดิมและแบบสมัยใหม่

ผลของการศึกษาปรากฏว่า การ เพาะ เลี้ยงปลาสดแบบดั้งเดิมมีต้นทุนการผลิตไร่ละ 1,929.76 บาท เมื่อนำรายได้สุทธิจากการจำหน่ายปลาจมาหักออกแล้วจะ เหลือต้นทุนการผลิตเฉลี่ยไร่ละ 1,417.76 บาทหรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 11.56 บาท มีผลผลิต เฉลี่ยไร่ละ 122.4 กิโลกรัม โดยมีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 1,346.40 บาทหรือกิโลกรัมละ 11.00 บาท ก่อให้เกิดผลขาดทุนเฉลี่ยไร่ละ 71.36 บาทหรือกิโลกรัมละ 0.56 บาทหรือประมาณร้อยละ 5.30 ของรายได้สุทธิ ต้นทุนทั้งหมดประกอบด้วยต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่และต้นทุนลดลงร้อยละ 84.33 59.00 และ 38.03 ของรายได้สุทธิตามลำดับ ค่าใช้จ่ายที่สูงที่สุดได้แก่ค่าแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ยไร่ละ 316.80 บาทหรือกิโลกรัมละ 2.59 บาทคิดเป็นร้อยละ 23.53 ของรายได้สุทธิ ค่าใช้จ่ายที่รองลงมาได้แก่ค่าแรงงานในการ เพาะ เลี้ยงเฉลี่ยไร่ละ 236.80 บาทหรือกิโลกรัมละ 1.93 บาทคิดเป็นร้อยละ 17.59 ของรายได้สุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการ เพาะ เลี้ยงปรากฏว่าขาดทุนร้อยละ 5.03 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการ เพาะ เลี้ยง ร้อยละ 36.13 อัตรากำไรที่เป็นเงินสดต่อค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดร้อยละ 120.99 อัตรากำไรที่เกิดขึ้นเสมือน เกษตรกรว่างงานต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดยกเว้นค่าแรงงานในครัวเรือนร้อยละ

22.29 ค่าขาย ณ จุดเสมอตัว ไร่ละ 1,533.97 บาท และมีอัตราการระดับปลอดภัยต่ำกว่า
ค่าขาย ณ จุดเสมอตัว ไร่ละ 13.93 ของรายได้สุทธิ

การเพาะ เลี้ยงปลาสดแบบสมัยใหม่มีต้นทุนการเพาะเลี้ยงไร่ละ 1,926.05 บาท
เมื่อนำรายได้สุทธิจากการจำหน่ายปลาจุมมาหักออกแล้วเหลือต้นทุนการผลิตเฉลี่ยไร่ละ
1,047.40 บาทหรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 9.92 บาท มีผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 105.62 กิโลกรัม
โดยมีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 1,267.42 บาทหรือกิโลกรัมละ 12.00 บาท ก่อให้เกิดผลกำไร
เฉลี่ยไร่ละ 220.02 บาทหรือกิโลกรัมละ 2.08 บาทหรือประมาณร้อยละ 17.36 ของ
รายได้สุทธิ ต้นทุนทั้งหมดประกอบด้วยต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ และต้นทุนลดลงร้อยละ 85.07
66.90 และ 69.33 ของรายได้สุทธิตามลำดับ ค่าใช้จ่ายที่สูงที่สุดได้แก่ค่าแรงงานในครัว
เรือนเฉลี่ยไร่ละ 329.94 บาทหรือกิโลกรัมละ 3.12 บาทคิดเป็นร้อยละ 26.03 ของรายได้
สุทธิ ค่าใช้จ่ายที่รองลงมาได้แก่ค่าน้ำมันและค่าแรงงานประจำเฉลี่ยไร่ละ 222.02 และ
217.98 บาทหรือกิโลกรัมละ 2.10 และ 2.06 บาทตามลำดับคิดเป็นร้อยละ 17.52 และ
17.20 ของรายได้สุทธิตามลำดับ มีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการเพาะเลี้ยงร้อยละ 21.01
อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการเพาะเลี้ยงร้อยละ 65.03 อัตรากำไรที่เป็นเงินสดต่อค่าใช้จ่าย
ที่เป็นเงินสดร้อยละ 231.57 อัตรากำไรที่เกิดขึ้นเสมือนเกษตรกรว่างงานต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมด
ยกเว้นค่าแรงงานในครัวเรือนร้อยละ 76.65 ค่าขาย ณ จุดเสมอตัวไร่ละ 858.03 บาท
และมีอัตราการระดับปลอดภัยร้อยละ 32.30 ของรายได้สุทธิ

จากการวิเคราะห์ เปรียบเทียบต้นทุนการเพาะ เลี้ยงปลาสดแบบดั้งเดิมและแบบ
สมัยใหม่ในเชิง เศรษฐกิจพบว่าอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการเพาะ เลี้ยงและอัตรากำไรส่วน
เกินต่อต้นทุนการเพาะ เลี้ยงของการเพาะ เลี้ยงปลาสดแบบสมัยใหม่สูงกว่าแบบดั้งเดิมร้อยละ
26.04 และ 28.90 ตามลำดับ เพราะการเพาะ เลี้ยงแบบสมัยใหม่มีรายได้สูงกว่าแบบดั้งเดิม
เฉลี่ยไร่ละ 78.98 บาท และมีต้นทุนต่ำกว่าการเพาะ เลี้ยงแบบดั้งเดิมเฉลี่ยไร่ละ 370.36
บาท แสดงว่าการเพาะ เลี้ยงแบบสมัยใหม่มีความสามารถในการทำกำไรได้ดีกว่าการเพาะ
เลี้ยงแบบดั้งเดิม ส่วนปริมาณผลผลิตที่ได้นั้น ปรากฏว่าการเพาะ เลี้ยงแบบดั้งเดิมมีปริมาณ
ปลาสดที่ได้จากการเพาะ เลี้ยงมากกว่าการเพาะ เลี้ยงแบบสมัยใหม่เฉลี่ยไร่ละ 16.78
กิโลกรัม เนื่องจากการเพาะ เลี้ยงแบบดั้งเดิมใส่พันธุ์ปลามากกว่าแบบสมัยใหม่เฉลี่ยไร่ละ
15.6 กิโลกรัม การเพาะ เลี้ยงแบบดั้งเดิมมีปริมาณปลาสดเพิ่มขึ้นจากการเพาะ เลี้ยงเฉลี่ย

ไร่ละ 103.2 กิโลกรัม (122.4-19.2) หรือประมาณ 5.38 เท่าของปริมาณฟ้าฉู่ปลา ส่วน การเพาะเลี้ยงแบบสมัยใหม่มีปริมาณปลาสดเพิ่มขึ้นจากการเพาะเลี้ยงเฉลี่ยไร่ละ 102.02 กิโลกรัม (105.62-3.6) หรือประมาณ 28.34 เท่าของปริมาณฟ้าฉู่ปลา จะเห็นได้ว่าการ เพาะเลี้ยงแบบดั้งเดิมมีปริมาณปลาสดเพิ่มขึ้นจากการเพาะเลี้ยงมากกว่าแบบสมัยใหม่เพียง ไร่ละ 1.18 กิโลกรัมเท่านั้น ทั้ง ๆ ที่ใส่ฟ้าฉู่ปลามากกว่าถึงไร่ละ 15.6 กิโลกรัม ดังนั้นการ เพาะเลี้ยงแบบสมัยใหม่จึงมีประสิทธิผลมากกว่าแบบดั้งเดิม เนื่องจากมีอัตราการเพิ่มขึ้นของ ปริมาณปลาสดมากกว่าการเพาะเลี้ยงแบบดั้งเดิมถึง 22.96 เท่าของปริมาณฟ้าฉู่ปลา

จากการวิเคราะห์รายได้ค่าใช้จ่ายในแง่การลงทุนของเกษตรกรพบว่ากำไรที่เป็น เงินสดของการเพาะเลี้ยงปลาสดแบบสมัยใหม่สูงกว่าแบบดั้งเดิมร้อยละ 110.58 ของต้นทุนที่ เป็นเงินสด สาเหตุที่สำคัญเนื่องจากการเพาะเลี้ยงปลาสดแบบสมัยใหม่มีต้นทุนลดลง เนื่องจก การจำหน่ายปลาสดสูงกว่าการเพาะเลี้ยงแบบดั้งเดิมมากคือไร่ละ 366.65 บาทหรือประมาณ 0.72 เท่าของต้นทุนลดลงของการเพาะเลี้ยงแบบดั้งเดิม ส่วนกำไรที่เกิดขึ้นเสมือนเกษตรกร วางงานของการเพาะเลี้ยงปลาสดแบบสมัยใหม่สูงกว่าแบบดั้งเดิมร้อยละ 54.36 ของค่าใช้จ่าย ทั้งหมดยกเว้นค่าแรงงานของเกษตรกรเอง แต่การเพาะเลี้ยงแบบสมัยใหม่มีอัตราผลตอบแทน ต่อต้นทุนการผลิตสูงกว่าแบบดั้งเดิมเพียงร้อยละ 26.04 เป็นการชี้ให้เห็นว่าการเพาะเลี้ยง แบบสมัยใหม่มีค่าแรงงานในครัวเรือนสูงกว่าแบบดั้งเดิมมาก ทั้งนี้เนื่องจากการเพาะเลี้ยงแบบ ดั้งเดิมแรงงานในครัวเรือนสามารถทำงานได้ 31.25 ไร่/คน ในขณะที่การเพาะเลี้ยงแบบ สมัยใหม่สามารถทำได้เพียง 29.08 ไร่/คน และจากการวิเคราะห์จุดเสมอตัวจะเห็นว่าค่า ขยาย ณ จุดเสมอตัวของการเพาะเลี้ยงแบบสมัยใหม่ต่ำกว่าแบบดั้งเดิมเฉลี่ยไร่ละ 675.94 บาทหรือ 67.95 กิโลกรัม แสดงว่าการเพาะเลี้ยงแบบสมัยใหม่สามารถทำกำไรได้เร็วกว่า และอัตราระดับปลอดภัยของการเพาะเลี้ยงแบบสมัยใหม่สูงกว่าแบบดั้งเดิมร้อยละ 46.23 ของ รายได้สุทธิ ซึ่งแสดงว่าการเพาะเลี้ยงแบบสมัยใหม่อยู่ห่างจากภาวะการขาดทุนมากกว่าและ สามารถทนต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของกิจการได้ดีกว่าด้วย

จากผลการวิเคราะห์ในลักษณะต่าง ๆ ดังแสดงในตารางที่ 5.1 สามารถสรุปได้ว่า การเพาะเลี้ยงปลาสดในนาแบบสมัยใหม่ดีกว่าแบบดั้งเดิมทั้งในด้านผลผลิตและความสามารถในการทำกำไร

ปัญหาและอุปสรรคในการเพาะเลี้ยงปลาสดในนา

ถึงแม้ว่าจะได้มีการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการเพาะเลี้ยงปลาสดแบบสมัยใหม่ โดยอาศัยวิทยาการและเทคโนโลยีเข้าช่วยจะสามารถทำให้การเพาะเลี้ยงปลาสดแบบสมัยใหม่มีต้นทุนการผลิตต่ำลงและผลตอบแทนสูงกว่าแบบดั้งเดิมก็ตาม แต่เกษตรกรก็ยังประสบกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ต้องแก้ไขอีก ดังนี้

1. ปัญหาปลาสูญหาย เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสดมีปัญหาในเรื่องปลาสูญหาย อันเนื่องมาจากโจรผู้ร้ายลักลอบจับปลาในเวลากลางคืน รวมทั้งศัตรูอื่น ๆ ที่กินปลาสด ได้แก่ ปลาช่อน ปลาหมอ ปลากระดี่และนก เป็นต้น
2. ปัญหาทางการขาดแคลนความรู้ในการเพาะเลี้ยง เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในเรื่องการเพาะเลี้ยงปลาสดอย่างแท้จริง การเพาะเลี้ยงปลาสดของเกษตรกรอาศัยประสบการณ์จากบรรพบุรุษสืบต่อกันมา นอกจากนี้เกษตรกรขาดความเชื่อถือเจ้าหน้าที่จากหน่วยราชการที่เข้าไปให้ความรู้และคำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงปลาสด เพราะหน่วยราชการมิได้มีแปลงสาธิตการเลี้ยงปลาสดของตนเอง
3. ปัญหาเกี่ยวกับคลองระบายน้ำดินเขิน การเพาะเลี้ยงปลาสดเกษตรกรโดยมากอาศัยน้ำจากคลองส่งน้ำ ดังนั้นเมื่อคลองส่งน้ำดินเขินทำให้ไม่มีน้ำในการเพาะเลี้ยง
4. ปัญหาเกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง

เมื่อพิจารณาจากสภาพภูมิประเทศจะพบว่าจังหวัดสมุทรปราการตั้งอยู่ใกล้ทะเล ซึ่งการเพาะเลี้ยงปลาสดน้ำเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง ดังนั้นจากสภาพทำเลที่ตั้งของจังหวัดสมุทรปราการ ในฤดูแล้งน้ำจืดมีน้อยแรงดันด้านน้ำจืดของคันดินถนนสุขุมวิทน้อยกว่าแรงดันน้ำเค็มทางด้านชายทะเล น้ำเค็มจึงสามารถซึมผ่านคันดินเข้ามาในคลองน้ำจืดได้ และเนื่องจากการทรุดตัวของถนนสุขุมวิทเมื่อน้ำทะเลหนุนน้ำทะเลจะไหลบ่าข้ามถนนสุขุมวิทเข้ามาในคลองน้ำจืดได้เช่นกัน นอกจากนี้การระบายน้ำเสียจากแปลงเลี้ยงปลาของผู้เพาะเลี้ยงปลาสดเองออกสู่คลองทำให้น้ำในคลองที่มีน้อยอยู่แล้วยังเป็นน้ำเสียมากขึ้น แม้ในฤดูที่มีน้ำมากก็ยังคงมีปัญหาเกิดขึ้น เนื่องจากรัฐบาลได้ประกาศให้เขตจังหวัดสมุทรปราการบางส่วนเป็นเขตอุตสาหกรรม จึงทำให้โรงงานต่าง ๆ ตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก โรงงานเหล่านี้ได้ระบายน้ำที่มีลักษณะเป็นมลภาวะ โดยผ่านชั้นคอนกรีตกรองมลภาวะที่ไม่มีประสิทธิภาพลงสู่คลอง ทำให้น้ำในคลองเกิดมีพิษขึ้น เป็นอันตรายต่อการเพาะเลี้ยงปลาสดได้

นอกจากนี้การที่กรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมของ ประเทศจึงมีผลให้กรุงเทพฯ มีอัตราการขยายตัวของประชากรสูงมาก มีการขยายแหล่งที่อยู่อาศัย ในกรุงเทพฯ ออกสู่ชานเมืองและจังหวัดใกล้เคียง ทำให้ราคาและค่าเช่าที่ดินในแถบจังหวัดสมุทร ปราการซึ่งเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ติดกับกรุงเทพฯ มีราคาสูงขึ้น และยังเป็นการเพิ่มน้ำเสียจากบ้าน เรือนลงสู่ลำคลองมากขึ้นอีกด้วย

5. ปัญหาทางด้านต้นทุนการเพาะเลี้ยง

จากการศึกษาต้นทุนการเพาะเลี้ยงปลาสดในนาของฟาร์มตัวอย่างพบว่า มี ค่าใช้จ่ายในการเพาะเลี้ยงสูงมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าแรงงานในครัวเรือน เป็นค่าใช้จ่าย ที่สูงที่สุด ซึ่งเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสดไม่ได้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายชนิดนี้เลย จะคิดเฉพาะค่า จ้างแรงงานบุคคลภายนอกเท่านั้น นอกจากนี้การเพาะเลี้ยงแบบสมัยใหม่ยังมีค่านุ้ยคอกซึ่งเป็น อาหารเสริมอยู่เป็นจำนวนมากอีกด้วย

6. ปัญหาทางการตลาด

ปัญหาทางการตลาดของฟาร์มที่ทำการเพาะเลี้ยงปลาสดก็คือราคาปลาสด ที่เกษตรกรขายให้กับผู้แปรรูปปลาสดเป็นปลาสดแห้งมีราคาต่ำ การที่เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยง ปลาสดต้องยอมขายปลาสดในราคาต่ำ เพราะผู้แปรรูปปลาสดมีอยู่จำนวนน้อยรายแต่ผู้ทำการ เพาะเลี้ยงปลาสดมีอยู่เป็นจำนวนมาก รวมทั้งเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสดมักทำการวิดจับปลา มาจำหน่ายในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เนื่องจากเกษตรกรจำเป็นต้องรวบรวมเงินไปชำระหนี้และ เป็นค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพ นอกจากนี้การแปรรูปปลาสดเป็นปลาสดแห้งต้องอาศัยความ ร้อนจากแสงแดดช่วยในการตากปลา ผู้แปรรูปจึงนิยมรับซื้อปลาสดสดในช่วงฤดูร้อน จึงทำให้ ผู้แปรรูปปลาสดแห้งมีอำนาจในการต่อรองราคามากกว่าเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสด

ปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงปลาสดตามที่กล่าวมาข้างต้น ปัญหาบางประการ นั้นเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสดสามารถแก้ไขช่วยเหลือตนเองได้ แต่บางปัญหาเกษตรกรไม่สามารถ แก้ไขได้ด้วยตนเอง เพราะเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสังคมโดยรวม ต้องอาศัยความร่วมมือ จากหลายหน่วยงาน เช่น รัฐบาล สถาบันการเงิน เป็นต้น เข้าช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา จึงจะทำให้ต้นทุนการเพาะเลี้ยงปลาสดต่ำ และเป็นอาชีพที่เกษตรกรยังคงถือปฏิบัติต่อไป

แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการ เพาะ เลี้ยงปลาสด

1. ปัญหาปลาสูญหาย เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสดสามารถแก้ไขปัญหาลูกปลาจากการถูกขโมยได้โดยการนอน เฝ้าแปลง เลี้ยงปลาในที่พิทักษ์ ๗ แปลง เลี้ยงโดยอาศัยแรงงานในครัวเรือน ไม่ควรจ้างบุคคลภายนอก เพราะจะทำให้ต้นทุนการเพาะ เลี้ยงสูงขึ้น หรืออาจใช้สุนัขช่วยในการเฝ้าแปลง เลี้ยงปลา และเปิดไฟฟ้ารอบแปลง เลี้ยงปลาเป็นระยะ ๆ ให้มีแสงสว่างในเวลากลางคืน ซึ่งค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับไฟฟ้าจะถูกกว่าการจ้างคนเฝ้า และมีจำนวนไม่สูงนัก

นกกินปลาก็ เป็นสาเหตุที่สำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้ปลาสดสูญหาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นกกระยาง นกกระสา และนกเป็ดน้ำ นกเหล่านี้ เป็นนกที่ได้รับการอนุรักษ์หากจับหรือยิงก็ จะผิดกฎหมาย ดังนั้นวิธีการแก้ไขที่จะนำมาใช้ได้คือการไล่โดยทำให้มันตกใจกลัว เช่น ใช้เสียงประทัด หรือเสียงปืน เป็นต้น แต่วิธีที่เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดคือเอากระดากหรือถุงพลาสติกที่เป็นของเหลือใช้ในครัวเรือนไปผูกกับเสาไม้รวกแล้วปักรอบบ่อปลาเป็นระยะ ๆ เมื่อลมพัดมาลูกก็จะสะบัดเกิดเสียงดัง และในขณะที่แตกออกก็จะเกิดเป็นเงาเคลื่อนไหว สามารถไล่กันได้ดี

ปัญหาที่ทำให้ปลาสดสูญหายที่สำคัญที่สุดเกิดจากปลากินเนื้อ ซึ่งอาจจะแก้ไขได้ โดยการขยายช่วงระยะเวลาการอนุบาลลูกปลาออกไป โดยอาศัยการสังเกตขนาดของลูกปลาว่าสามารถหลบหนีปลากินเนื้อได้ในวัยขนาดใด แล้วจึงปล่อยลูกปลาลงสู่แปลง เลี้ยง

2. ปัญหาทางด้านการขาดแคลนความรู้ในการเพาะ เลี้ยง ควรให้เจ้าหน้าที่จากหน่วยราชการที่มีความรู้ เกี่ยวกับการ เพาะ เลี้ยงปลาสดอย่างแท้จริง เข้าไปให้คำแนะนำและให้ความรู้ เกี่ยวกับการ เพาะ เลี้ยงปลาสด โดยจัดทำแปลงสาธิตควบคู่ไปด้วยเพื่อสร้างความ เชื่อถือแก่เกษตรกรว่าคำแนะนำของตนใช้ได้ผล เพราะเกษตรกรจะเชื่อตัวเองมากกว่าผู้อื่นเนื่องจากเข้าใจว่าตนเองมีประสบการณ์การ เพาะ เลี้ยงมานาน ผ่านการทดลองวิธีต่าง ๆ มากมาแล้ว หากไม่ทำแปลงสาธิตให้อุโอกาสที่เกษตรกรจะปฏิบัติตามมีน้อยมาก นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ที่เข้าไปให้คำแนะนำแก่เกษตรกรควรปฏิบัติตัวให้เข้ากับเกษตรกร เพื่อเกษตรกรจะได้กล้าเล่าปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการเพาะ เลี้ยงปลาสด ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถชี้แนะแนวทางแก้ไขได้ตรงกับปัญหาที่เกษตรกรกำลังประสบอยู่

3. ปัญหาเกี่ยวกับคลองระบายน้ำต้นเขิน เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสามารถแก้ไข โดยการขุดลอกคลองด้วยตนเอง แต่เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาผลิตขาดทุนทรัพย์และกำลัง คนจึงทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้เองได้มากนัก ต้องอาศัยหน่วยงานของทางราชการที่เกี่ยวข้อง ช่วยเหลือในการขุดลอกคลองส่งน้ำ เพื่อให้น้ำไหลผ่านเข้ามาได้

4. ปัญหาเกี่ยวกับท่าเลที่ตั้ง

ปัญหาในเรื่องความเค็มของน้ำ สามารถแก้ไขโดยให้เจ้าหน้าที่ประจักษ์การชลประทานตรวจความเค็มของน้ำหน้าประตูระบายน้ำ เมื่อความเค็มของน้ำสูงถึง 6 P.P.T.¹ ให้เปิดประตูระบายน้ำมาจากทางด้านเหนือ เพื่อให้ น้ำจืดผลักดันน้ำเค็มออกไป นอกจากนี้ควรเสริมคันดินถนนสุขุมวิทให้สูงขึ้น และจัดทำประตูน้ำกันปากคลองซอยต่าง ๆ ทางทิศเหนือ เพื่อว่าเมื่อกรมชลประทานต้องการปล่อยน้ำมาให้ชาวนาปลา น้ำจะได้ไหลตรงมาสู่บริเวณที่ต้องการ ไม่ไหลเข้าคลองซอยอื่น ๆ โดยเฉพาะบริเวณที่ทำนาข้าว ซึ่งต้องการให้พื้นนาแห้งเพื่อเก็บเกี่ยว ข้าวอันจะทำให้ชาวนาข้าวได้รับความเดือดร้อน และเป็นการสิ้นเปลืองน้ำโดยใช่เหตุด้วย

น้ำเสียที่เกิดจากการระบายน้ำเสียของของผู้เพาะเลี้ยงปลาสามารถ แก้ปัญหาได้โดยใช้ เครื่องสูบน้ำพ่นน้ำในแปลงขึ้นไปในอากาศหรือใช้ เรือหางยาววิ่งวนเวียนใน แปลงเลี้ยง เพื่อช่วยให้ออกซิเจนแก่ น้ำในแปลงเลี้ยง สำหรับน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ควรให้รัฐบาล โดยกระทรวงอุตสาหกรรมควบคุม โรงงานอุตสาหกรรมให้ทำการกรองมลภาวะ ของน้ำอย่างมีประสิทธิภาพก่อนระบายน้ำลงสู่คลอง น้ำเสียจากบ้านเรือนสามารถแก้ไขได้โดย รัฐบาลจัดทำท่อระบายน้ำ เพื่อรองรับน้ำเสียจากบ้านเรือนแล้วผ่าน เครื่องกรองน้ำก่อนปล่อยลงสู่คลอง

สำหรับแนวทางแก้ไขระยะยาว เกษตรกรควรย้ายไปหาแหล่งเพาะเลี้ยงใหม่ ที่มีราคาถูก มีแหล่งน้ำที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับน้ำที่จังหวัดสมุทรปราการ มีน้ำอย่างเพียงพอและ ไม่มีพิษ

5. ปัญหาทางด้านต้นทุนการเพาะเลี้ยง

ปัญหาทางด้านต้นทุนการเพาะเลี้ยงสูง เกษตรกรอาจแก้ไขโดยการทำฟาร์มแบบ

¹P.P.T. ย่อมาจาก Part Per Thousand หมายถึง $\frac{1}{1,000}$

ผสมผสาน (Integrated Culture) ได้แก่ การเลี้ยงปลาสดร่วมกับสุกร หรือ เป็ด หรือ ไก่ เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะเป็นการเพิ่มปริมาณการทำงานให้กับแรงงานในครัวเรือนแล้วยังเป็นการช่วยลดค่าอาหาร เสริมคือปุ๋ยคอก อีกทั้งยังช่วย เฉลี่ยต้นทุนคงที่บางรายการให้ลดลง ด้วย เช่น ค่าใช้ที่ดิน เป็นต้น

6. ปัญหาทางด้านการตลาด

ปัญหาทางด้านการตลาดสามารถแก้ไขได้โดย เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสดควรมี การรวมตัวกันจัดตั้ง เป็นกลุ่ม เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสด การรวมตัวกันของ เกษตรกรจะช่วยทำให้ ราคาปลาสดสูงขึ้น เพราะเกษตรกรมีอำนาจในการต่อรองกับผู้แปรรูปมากขึ้น

นอกจากนี้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพลังงานธรรมชาติ ควรคิด เครื่องมือที่ใช้ในการตากปลา เพื่อผู้แปรรูปจะได้ทำการแปรรูปได้ตลอดปีโดยต้นทุนไม่เพิ่ม ขึ้นมากนัก และหากจะมีหน่วยงานใดคิดหาวิธีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลาสด เค็มให้มีมาตรฐาน สูงขึ้นจนสามารถส่ง เป็นสินค้าออกไปขายยังประเทศต่าง ๆ ได้ก็จะยิ่งดีขึ้น และสถาบันการ เงินควรมีส่วนช่วย เหลือในเรื่อง เงินทุนโดยคิดอัตราดอกเบี้ยต่ำระยะเวลาการคืนทุนยาว เป็นต้น

